

N:o 20.

Ank. till Riksd. Kansli den 12 Febr. 1886, kl. 12 midd.

*Lag-Utskottets Utlåtande i anledning af väckt motion om ändring
i gällande bestämmelser i afseende å ordalagen vid ed-
gång.*

Från Andra Kammaren har Lag-Utskottet fått emottaga en inom samma Kammare af Herr E. Thermanius väckt motion, N:o 68, hvari hufvudsakligen anføres:

Den utgång edsfrågan erhöll vid 1885 års riksdag var i hufvudsak af sådan beskaffenhet, att den måste föranleda frågans återupptagande. I ett afseende var dock resultatet sådant, att det gåfve hopp om frågans förande framåt i den riktningen, att mera hänsyn än hittills komme att tagas till den individs religiösa ståndpunkt, som för en eller annan orsaks skull förståndigades att aflägga ed. Den antagna lagen angående lydelsen af judes edliga förpligtelse innebure nemligen ett erkännande af lagstiftningens pligt att låta den, som skall aflägga ed, dervid begagna sådana ordalag, som äro förenliga med den troslära, han omfattar. — Utginge man från detta betraktelsesätt, vore det klart, att gällande lag om edgång lemnade mycket öfrigt att önska för alla dem, som på grund af Nya testamentets ord icke kunde »svärja», d. v. s. icke kunde aflägga ed efter nu gällande formulär. Öfverlägg-

ningarna vid förlidet års riksdag och vid många föregående tillfällen, liksom ock vårt lands rättegångshistoria från senaste tiden, innehölle ett så rikt material för denna frågas belysning, att motionären kunde inskränka sig till att i förbigående endast erinra derom. — Att emellertid Nya testamentet på flera ställen innehölle ord, som i all sin enkelhet utgjorde ett fullständigt, bibliskt edsformulär, vore lätt att påvisa. Sådana ställen vore, bland andra, 2 Kor. 1: 23: »*Jag kallar Gud till vittne öfver min själ*», och 2 Kor. 11: 31: »*Gud vet att jag icke ljuger*». Då dessa ord jemväl kunde anses fullt bindande äfven för den, som icke af hjertat gjort de nytestamentliga skrifternas bud till sin lefnadsregel, så borde mot deras tillfälliga användning icke den invändningen med fog kunna göras, att den *samvetslöse* möjligen komme att vid edgång begagna sig af ett edsformulär, som var ämnadt att — i likhet med hvad som åsyftas med undantagslagen för judarne — användas af de af *nytestamentliga* skäl *samvetsömm*e.

På nu, anförda skäl föreslår motionären, det Riksdagen ville för sin del besluta följande förändrade lydelse i gällande bestämmelser rörande ordalagen vid edgångs fullgörande af dem, som icke för sitt samvetes skull kunna använda det vanliga edsformuläret: att begynnelseorden: »*Jag N. N. lofvar och svär vid Gud och hans heliga evangelium*», utbytas mot orden: »*Jag N. N. tager Gud till vittne öfver min själ*»; att bekräftelseorden: »*så sant mig Gud hjelpe till lif och själ*», utbytas mot orden: »*Gud vet, att jag icke ljuger*»; samt att i vittneseden ordet »*uppsåtligen*» inskjutes mellan »*ej*» och »*något förtiger*».

Motionären synes åsyfta, att de af honom föreslagna ordalagen skulle utgöra ett alternativ till de för närvarande föreskrifna, så att en person, hvilken af samvetsbetänkligheter funne sig hindrad att vid eds afläggande använda de sistnämnda, skulle ega att använda de nu föreslagna. Då det emellertid icke lärers kunna antagas, att flertalet af de personer, som af nyssnämnda betänkligheter hysa motvilja mot de nu föreskrifna ordalagen för edgång, skulle finna sig mera tillfredsställda af de i motionen föreslagna, hvilka otvifvelaktigt innebära en ed, om ock ordet »*svärja*» icke deruti förekommer; samt inskjutande i vittneseden af ordet »*uppsåtligen*» mellan orden »*ej*» och »*något förtiger*», inga-

lunda synes erforderligt, enär förtigande utmärker och förutsätter uppsåt; så hemställer Utskottet,

att motionen icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 Februari 1886.

På Lag-Utskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.

Reservation:

af Herr *Folke Andersson* i *Helgesta*.
